

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/9/2024
Identifikačné číslo spisu: 6122300753
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6122300753.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: L. X., narodený XX. T. XXXX, X.H. X., U. XXXX/XX, o zaplatenie 5.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 7Csp/31/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2023 sp. zn. 15CoCsp/16/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2023 sp. zn. 15CoCsp/16/2023 z r u š u j e a vec v r a c i a tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. januára 2023, č.k. 7Csp/31/2022-98 zamietol žalobu žalobcu a uložil mu povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa proti žalovanému podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 5.000 eur s príslušným úrokom z omeškania titulom vrátenia spotrebiteľského úveru, ktorý bol žalovanému poskytnutý zo strany jeho právneho predchodcu (Tatra banka, a.s.). Súd prvej inštancie po zistení skutkového stavu vykonaním dokazovania a po jeho právnom posúdení podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný, ním uplatnený nárok je premlčaný, preto žalobu zamietol. Nesporné bolo, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver, ktorý však žalovaný nesplácal v dohodnutých splátkach riadne a včas, a právny predchodca žalobcu vyhlásil po predchádzajúcej výzve predčasnú splatnosť úveru. Spornou bola otázka určitosti a platnosti výzvy pred zosplatením úveru, otázka účinnosti a zákonnosti predčasného zosplatenia úveru, ale aj premlčania práva. Súd prvej inštancie konštatoval, že doručil žalovanému výzvy pred zosplatením úveru, v ktorej výzve ale neurčil konkrétnu omeškanú splátku, so zaplatením ktorej bol žalovaný v omeškaní, a pre

ktorú túto výzvu žalovanému zaslal. Výzva sa mohla týkať najskôr splátky, ktorá bola splatná ku dňu 15. 01. 2019 a právny predchodca žalobcu mohol úver zosplatiť pre túto splátku najneskôr po uplynutí 3 mesiacov od jej splatnosti, t.j. po dátume 16. 04. 2019 a najneskôr do splatnosti najbližšej splátky t.j. do 15. 05. 2019. Zosplatenie úveru vykonané úkonom zo dňa 20. 03. 2019 bolo vykonané predčasne, pred uplynutím omeškania trvajúceho 3 mesiace od splátky splatnej dňa 15. 01. 2019 a preto bolo absolútne neplatné. Okrem toho samotná výzva pred zosplatením bola nejasným a neurčitým právnym úkonom, keď právny predchodca žalobcu neurčil konkrétnu omeškanú splátku, so zaplatením ktorej bol žalovaný v omeškaní, a pre ktorú bol oprávnený úver zosplatiť. Aj túto výzvu preto súd prvej inštancie považoval za absolútne neplatnú. Právny predchodca žalobcu tak nemohol platne postúpiť svoju pohľadávku na žalobcu a ten preto nebol aktívne vecne legitimovaný v spore. Nakoniec podľa súdu prvej inštancie ak by aj postúpenie bolo platné a účinné, tak uplatnené právo bolo premlčané, pretože právny predchodca žalobcu mal úver zosplatiť dňa 20. 03. 2019 a žalobu podal na súd až dňa 30. 04. 2022. Nestotožnil sa s právnym názorom žalobcu o spočítaní lehôt podľa zákona č. 62/2020 Z.z. počas 76 dní (v dňoch od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 - 35 dní a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021 - 41 dní). Žalobcovi ani v jednom z uvedených období nedošlo k premlčaniu ním uplatneného nároku zo zmluvy o úvere, pričom k predĺženiu hmotnoprávnej lehoty dochádzalo len v takom prípade, kedy táto mala, v tom-ktorom období márne uplynúť. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. júna 2023 sp. zn. 15CoCsp/16/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo v konečnom dôsledku vecne správne, a to z dôvodu premlčania žalobcom uplatneného nároku, hoci boli dôvodné námietky žalobcu týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia platnosti výzvy a zosplatenia úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu. Podľa odvolacieho súdu z Občianskeho zákonníka ani z iného právneho predpisu nevyplýva, že vo výzve pred zosplatením v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má byť špecifikovaný údaj o splátke, s ktorou je dlžník v omeškaní, a pre ktorú môže veriteľ následne, ak nedôjde k jej úhrade, úver predčasne zosplatiť. Súd prvej inštancie aj nesprávne dospel k záveru vo vzťahu určenia splátky, v dôsledku ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Právny predchodca žalobcu vo výzve nešpecifikoval splátku, pre ktorú došlo k zosplateniu úveru, ale keďže vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 20. 03. 2019, tak je zrejmé, že tak mohol učiniť jedine pre splátku splatnú dňa 15. 12. 2018, s ktorou bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace, a pre ktorú mohol úver zosplatiť do najbližšej nasledujúcej splátky, ktorou bola splátka splatná dňa 15. 04. 2019. Nakoľko právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 20. 03. 2019, došlo tak k platnému zosplateniu úveru a pohľadávka voči žalovanému bola následne platne postúpená na žalobcu. Napriek týmto nesprávnostiam bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v konečnom dôsledku správne, a to z dôvodu premlčania žalobcom uplatneného nároku. Pohľadávka voči žalovanému mohla byť v súlade s § 101 Občianskeho zákonníka prvýkrát uplatnená dňa 16. 03. 2019 (t.j. tri mesiace po splatnosti splátky zo dňa 15. 12. 2018, ktorá zosplatenie vyvolala), a preto k premlčaniu nároku žalobcu z úverovej zmluvy došlo dňa 16. 03. 2022. Nakoľko žaloba bola na súd prvej inštancie podaná dňa 30. 04. 2022, tak žalobcom uplatnený nárok bol premlčaný. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu o spočítaní premlčacej doby podľa zákona č. 62/2020 Z.z. odvolací súd uviedol, že zo znenia samotného zákona i z dôvodovej správy vyplýva, že toto spočítanie sa nevzťahovalo generálne na plynutie všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt, ale len tých, ktoré by uplynuli v čase vrcholiacej pandémie, t.j. v období, ktorý bol predmetným právnym predpisom presne vymedzený. V danom prípade koniec premlčacej doby pripadol až na deň 16. 03. 2022, a preto sa predmetný zákon na uvedený prípad nevzťahuje.

5. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd odôvodnil podľa § 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie. Jeho prípustnosť odôvodnil v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za takú právnu otázku dovolateľ považoval to, či (ne)plynie, resp. spočíva premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021 podľa § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (ďalej len „zákon č. 62/2020“). Podľa názoru dovolateľa v uvedených obdobiach premlčacia doba neplynula (v dĺžke 76 dní), a to bez ohľadu na prípad, či premlčacia doba mala uplynúť v niektorom z uvádzaných období. Preto o 76 dní sa predlžuje plynutie premlčacej doby. Správnosť toho názoru dovolateľa majú podporovať viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, (napr. Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 19CoCsp/28/2022 zo 07. 12. 2022, Krajský súd v Prešove sp. zn. 5CoCsp/23/2022 z 23. 02. 2023, sp. zn. 13CoCsp/31/2022 zo 06. 12. 2022). Podľa názoru dovolateľa mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nespĺnenie inej splátky, než splátky splatnej dňa 15. 12. 2018. Pre všetky splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (t.j. splátky splatné od 20. 03. 2019 do konečnej splatnosti úveru) plynie premlčacia doba prvý deň po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, ktorá zosplatenie vyvolala (15. 03. 2019), t.j. v prejednávacom prípade od 16. 03. 2019 (15. 12. 2018 + tri mesiace + jeden deň). Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 15. 03. 2019 by tak najskôr uplynula dňa 16. 03. 2022, avšak s ohľadom na zákon o mimoriadnych opatreniach najskôr dňa 31. 05. 2022, nakoľko v období od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021 premlčacia doba s ohľadom na zákon o mimoriadnych opatreniach spočívala, t.j. neplynula. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 30. 04. 2022, má žalobca za to, že svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby. Rozsudok odvolacieho súdu tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto ho navrhol dovolateľ zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

7. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nielen prípustné ale aj dôvodné.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolateľ vo svojom dovolaní ako dovolací dôvod uviedol § 421 ods. 1 písm. b) CSP a k nemu vymedzil právnu otázku tak, či spočíva, resp. neplynú premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období od dňa účinnosti ustanovení zákona č. 62/2020 Z.z., t.j. v období od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021, bez ohľadu na to, či premlčacia doba mala uplynúť v niektorom z uvádzaných období. Teda dovolateľ v nastolenej právnej otázke sa pýta, či (ne)plynie premlčacia doba v období od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021 vzhľadom na ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z.

11. Dovolací súd konštatuje, že v čase po podaní predmetného dovolania najvyšší súd nastolenú právnu otázku opakovane riešil vo viacerých druhovo totožných veciach, a to v uznesení z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022, v uznesení z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023 alebo v uznesení z 19. marca 2025 sp. zn. 3Cdo/28/2023. V takom prípade je dovolací súd viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenie spadá (§ 421 ods. 1 CSP). Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit

curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 29. mája 2024, sp. zn. 1Cdo/99/2022 poukázal na účel zákona č. 62/2020 Z.z. a uviedol, že „ustanovenie § 1 písm. a) sa týka všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, tak lehôt, ktoré i) začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti zákona (27. 3. 2020) a neuplynuli do 30. 4. 2020 (ďalej len „stanovené obdobie“), ii) lehôt ktoré začali plynúť pred 27. 3. 2020 a ich koniec pripadol na stanovené obdobie, ako aj tých ktoré iii) začali plynúť počas stanoveného obdobia a ich koniec nastal až po 30. 4. 2020. Pri všetkých prípadoch platí, že pri počítaní lehoty musí byť zohľadnené časové obdobie 27. 3. 2020 - 30. 4. 2020“.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 26. septembra 2024, sp. zn. 4Cdo/155/2023 v bode 16. jeho odôvodnenia uviedol, že vyššie vyslovený záver najvyššieho súdu (sp. zn. 1Cdo/99/2022) považuje za prijateľný a nehodlá sa od neho odchýliť. Napokon výslovne dodal, že: „Zároveň je toho názoru, že totožný prístup je potrebné primerane aplikovať aj na ustanovenie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., čo znamená, že všetky premlčacie a prekluzívne lehoty v súkromnoprávných vzťahoch spočívali okrem obdobia od 27. marca do 30. apríla 2020 aj v období od 19. januára 2021 do 28. februára 2021.“.

14. Rovnaký právny záver Najvyšší súd Slovenskej republiky zopakoval aj v uznesení z 19. marca 2025 sp. zn. 3Cdo/28/2023.

15. Obdobný právny názor, avšak ohľadom spočívania (neplynutia) dovolacej lehoty v rozhodných obdobiach, bol vyslovený aj v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 289/2021-32 zo 17. augusta 2021 a v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/189/2020, sp. zn. 7Cdo/319/2021.

16. Vec prejednávajúci senát považuje v tomto spore vyššie vyslovené závery dovolacieho súdu za prijateľné a nemieni sa od nich odchýliť. Je teda toho názoru, že pri nastolenej právnej otázke je potrebné primerane zohľadniť aj ustanovenia § 1 písm. a) a § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z., čo znamená, že všetky premlčacie a prekluzívne lehoty v súkromnoprávných vzťahoch v období od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 a od 19. 01. 2021 do 28. 02. 2021 spočívali.

17. Ak odvolací súd založil svoje rozhodnutia v tejto právnej otázke na inom právnom názore, podľa ktorého nebolo potrebné zohľadniť spočívanie premlčacej doby stanovené zákonom č. 62/2020 Z.z. v prípade, keď premlčacia doba neuplynula práve v rozhodnom časovom období, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

19. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. O náhrade trov pôvodného konania a o náhrade trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.